

ΠΡΟΑΝΑΚΤΟΡΙΚΗ ΤΑΦΙΚΗ ΒΡΑΧΟΣΚΕΠΗ

ΣΤΟΝ ΠΕΤΡΑ ΣΗΤΕΙΑΣ - ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΤΣΙΠΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΤΑΞΙΑ

Η μινωική πόλη και το ανάκτορο του Πετρά* έχουν πλέον ενταχθεί στη διεθνή βιβλιογραφία¹. Μετά το 2000 η συστηματική ανασκαφή διακόπηκε και προχωρούμε εντατικά στην ολοκλήρωση της συντήρησης και τη μελέτη για τις τελικές δημοσιεύσεις.

Το γεγονός, όμως, ότι ο αρχαιολογικός χώρος βρίσκεται πολύ κοντά στην πόλη της Σητείας, σε περιοχή με οικιστικό και τουριστικό ενδιαφέρον, μας υποχρέωσε στη συνέχιση των ανασκαφών στον 21^ο αι., σε ιδιωτικά οικοπέδα και κτήματα, με δοκιμαστικό χαρακτήρα πλέον, αλλά πάντα με ιδιαίτερα ενδιαφέροντα, νέα ευρήματα. Σημαντικότερο είναι το προανακτορικό νεκροταφείο του Πετρά, το οποίο παρουσιάστηκε σε προκαταρκτική μορφή στο Κρητολογικό Συνέδριο των Χανίων (Τσιποπούλου 1990) και σε ένα μινωικό σεμινάριο στην Αθήνα (Τσιποπούλου 2007) και βρίσκεται στο λόφο Κεφάλα, ακριβώς ανατολικά της μινωικής πόλης (εικ. 1).

Το προανακτορικό νεκροταφείο στο Λόφο II (ή Κεφάλα) του Πετρά, ανασκάπτεται από το 2004 για τέσσερις ανασκαφικές περιόδους (2004-2006 και 2009). Η ανασκαφή βρίσκεται ακόμα εν εξελίξει και, δυστυχώς, το γεγονός ότι ο χαρακτήρας της είναι δοκιμαστικός και η συνέχισή της μέχρι το 2009 εξαρτιόταν αποκλειστικά από τις πενιχρές πιστώσεις του ΥΠ.ΠΟ. προς την ΚΔ' Ε.Π.Κ.Α., έχει σημαντικά καθυστερήσει την πρόοδό της. Από το 2009 η ανασκαφή συνεχίζεται με την υποστήριξη του INSTAP. Αντίστοιχα, η συντήρηση και μελέτη των ευρημάτων, που γίνεται στο Κέντρο Μελέτης Ανατολικής Κρήτης του INSTAP, έχει αρκετά προχωρήσει, αλλά δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί.

Το 1986 και το 1990 στην εντατική, επιφανειακή έρευνα της ευρύτερης περιοχής του Πετρά, εντοπίστηκαν σημαντικά λείψανα στην κορυφή και τις πλαγιές του λόφου Κεφάλα (Τσιποπούλου 1990). Στη βορειοανατολική και τη νοτιοανατολική πλαγιά του σώζονταν ίχνη κατοίκησης της τελικής Νεολιθικής, συγκεκριμένα όστρακα και μεγάλη ποσότητα οψιανών. Επίσης, σχεδόν στην κορυφή του λόφου είχαν ταυτισθεί ΥΜ III κατάλοιπα, που περιελάμβαναν τοίχους, καλής ποιότητας κεραμική και έναν ΥΜ IIIA σφραγιδόλιθο. Αυτά τα μετα-ανακτορικά λείψανα συνδέονται πιθανότατα με νεκροταφείο, συλημένο παλαιότερα, που βρισκόταν στο Λόφο III της επιφανειακής έρευνας, από το οποίο έχουν διασωθεί μερικές λάρνακες, σήμερα στα Μουσεία Αγίου Νικολάου και Σητείας, καθώς και σε ιδιωτικές συλλογές και μουσεία του εξωτερικού. Το τοπικό αυτό εργαστήριο λαρνάκων μελετήθηκε και δημοσιεύθηκε από τη

* Θερμότητες ευχαριστίες στους συνεργάτες της ανασκαφής Πετρά, τον αρχαιολόγο Δρ. Γιάννη Παπαδάτο, την συντηρήτρια κ. Κλειώ Ζερβάκη, και την αρχαιολόγο κ. Γαρυφαλιά Κωσοπούλου. Για την υποστήριξη στην ανασκαφή, τη συντήρηση των ευρημάτων, τη στερέωση των αρχιτεκτονικών λειψάνων και τη μελέτη, επιθυμώ να ευχαριστήσω θερμότατα και από αυτήν τη θέση το INSTAP και ιδιαίτερα τον καθηγητή P.P. Betancourt.

¹ Βλ.: Τσιπορούλου (2007β), με παλαιότερη βιβλιογραφία.